

[P. N. Petersen (Røjle).]

kredse af det finske folk er meget stor misfornøjelse med den forfatning, man har.

Det ærede medlem hr. Stensballe har ikke kunnet tiltræde det foreliggende grundlovsforslag, der efter hans opfattelse ikke formår at sikre mindretallet mod vilkårlighed fra et tilfældigt flertals side, og det ærede medlem foreslår et delvis kommunevalgt lands-ting. Det turde være en selvfølge, at det ærede medlem derigennem har udsat sig for at blive karakteriseret med en hel serie adjektiver, som altid er til rådighed, når autoriserede meninger og anskuelser bliver genstand for kritisk behandling. Jeg vil gerne sige til det ærede medlem, at jeg er slet ikke fremmed for den tanke, at det kommunale element får en passende placering ved forfatningsændringen. Også jeg har op gennem årene kredset om disse tanker, for når vi ser bort fra udenrigspolitik, militærpolitik og ganske enkelte andre spørgsmål, er der praktisk talt ikke en lov, som ikke tangerer den kommunale administration.

Jeg behøver blot i forbigående at nævne sager vedrørende skolevæsenet, forsorgsvæsenet, vejvæsenet med utallige trafikproblemer o. s. v., o. s. v. Det vil med andre ord sige, at det kommunale element ofte har bedre kendskab til, hvordan lovene virker i det praktiske liv, end selve lovgivningsmagten; enten man nu synes om at høre dette eller ikke, er det nu engang sådan. Derfor vil det være en stor vinding, hvis det kommunale element får en passende placering indenfor forfatningens rammer. Deri har det ærede medlem hr. Stensballe ret.

Jeg for mit personlige vedkommende viger imidlertid tilbage for at forlade grundlaget med een valgdag og een vælgerbefolkning, og det behøves heller ikke. For år tilbage har jeg ved forskellige lejligheder, bl. a. i Odense, Skive og andre steder, udkastet den tanke, at een vælgerbefolkning på een valgdag skulle vælge det antal medlemmer, som hvert parti havde krav på i folketinget, medens stemmerne samtidig fastlagde det antal mandater, som hvert parti havde krav på i landstinget for den nærmest følgende periode. De politiske organisationer måtte selvfølgelig som nu udpege kandidaterne til folketinget, mens de kommunale råd udpegede kandidaterne til landstinget. De kommunalmænd, der er valgt på upolitiske lister, burde så

have en passende tidsfrist til at meddele, om man ønskede at støtte et af partierne. For styrkeforholdet ville det være uden betydning, når vælgerne på valgdagen havde fastsat antallet af de landstingsmænd, hvert parti havde krav på.

Den tanke, jeg dengang udkastede, finder jeg stadig indeholder de bedste muligheder for en forfatning, der er afpasset efter vort lands behov, fordi den giver vælgerbefolkningen, hvad den har krav på, de politiske organisationer, hvad der med rimelighed kan tilkomme dem, mens det erfarne kommunale element får en passende placering.

Jeg kommer i denne forbindelse til at tænke på en visestump fra den tid i vort folks historie, da julirevolutionen rejste det frihedsrøre, som Frederik VI søgte at neutralisere gennem de rådgivende provincialstænder. Den lød sådan:

Kongen er folkets ven,
folket er hans igen,
så er det kvit.

Borgeren ved sit krus
tager sig en lille rus,
kongen tager Vibenshus,
så har hver sit.

Sådan vil jeg gerne forfatningen skulle give den lige og almindelige valgret, de politiske organisationer og det erfarne kommunale element, hvad de hver især med rimelighed kan gøre krav på.

Ja, vil man måske sige, det kan være meget godt, men selvom der er tale om een valgdag og een vælgerbefolkning, bliver der alligevel to parlamentariske forsamlinger.

Ja, det gør der, og det er netop dyden ved det. Når ærede medlemmer af dette og det andet høje ting færdes i vandrehallen, har de hver dag for øje et par verslinier, som er malet på væggen ved siden af kaminen. Der står dér:

På rigets borg
skal i dens mødesale
med folkets stemme
folkesjælen tale.

Nu har folkets sjæl jo mange forskellige stemmer, men det skulle helst være sådan, at hver eneste fiber i folkesjælen skulle have mæle i mødesalene på rigets borg, ikke noget med 4 pct. eller 3 pct. eller andre procenter, ikke noget med foranstaltninger, der tager sigte på at hugge splinter af det klenodie, som vi har i det frie, folkelige